

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา**

พ.ศ. ๒๕๖๘

เพื่อให้การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการของกฎกระทรวงมาตราฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และประกาศคณะกรรมการมาตราฐานการอุดมศึกษา เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๔๑ และโดยข้อเสนอแนะของสภาวิชาการ ประกอบกับมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อบังคับนี้ให้ใช้สำหรับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นต้นไป สำหรับนักศึกษาที่เข้าศึกษา ก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๘ ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับเดิม

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระบุเบียบ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดที่ได้กำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับความในข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“ส่วนงาน” หมายความว่า คณะ วิทยาลัย หรือ ส่วนงานวิชาการที่เรียกชื่อออย่างอื่นที่มีการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัย

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือมหาวิทยาลัยในการรับรองมาตราฐานการศึกษาเป็นรายกรณี

“ภาษาต่างประเทศ” หมายความว่า ภาษาที่ไม่ใช้ภาษาไทย

“ระยะเวลาการศึกษา” หมายความว่า เวลาการศึกษาทั้งหมดโดยเริ่มตั้งแต่วาดการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา รวมถึงการศึกษาระบวนวิชา การคนคัว การสร้างผลงานทางวิชาการ การทำวิทยานิพนธ์หรือการคุณค่าวิจารณ์ การเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์หรือการคนคุณค่าวิจารณ์ ตลอดจนถึงการดำเนินการครบถ้วนตามเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และได้รับการเสนอชื่อเพื่อขออนุมัติปริญญา หรือประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ทั้งนี้ ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ ๕ คุณสมบัติและเงื่อนไขของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา

๕.๑ สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและมีคุณสมบัติ ดังนี้

๕.๑.๑ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับ

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๕.๑.๒ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือระดับปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร ๖ ปี หรือระดับ ปริญญาโทหรือเทียบเท่า

๕.๑.๓ หลักสูตรระดับปริญญาโท จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

๕.๑.๔ หลักสูตรระดับปริญญาเอก จะต้อง

(๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือ

(๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก (มีค่าลำดับชั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตร ไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระดับ ๑) หรือกรณีที่มีผลการเรียนดี (มีค่า ลำดับชั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตร ไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระดับ ๑) จะได้รับการพิจารณาให้เข้าศึกษาภายใต้ เงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

(๓) มีผลการสอบภาษาอังกฤษตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๕.๒ ไม่เป็นโรคหรือภาวะอันเป็นอุปสรรคในการศึกษา

๕.๓ มีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยและหลักสูตรกำหนด

ข้อ ๖ การรับเข้าศึกษา

มหาวิทยาลัยจะพิจารณา rับผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา โดยวิธีการคัดเลือก หรือสอบ คัดเลือก หรือวิธีการอื่น ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยจะประกาศให้ทราบล่วงหน้าเป็นคราวๆไป

สำหรับการโอนนักศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือก แต่อยู่ระหว่างรอผลการศึกษาตามข้อ ๕.๑ สามารถงานตัวเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาได้ โดยต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนภายในระยะเวลา ตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๗ ประเภทของนักศึกษา

๗.๑ นักศึกษาเต็มเวลา หมายความว่า นักศึกษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๕ ซึ่งมหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา

๗.๒ นักศึกษาสมบท หมายความว่า นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยรับให้ลงทะเบียนกระบวนการวิชา หรือลงทะเบียนเพื่อใช้บริการของมหาวิทยาลัย หรือทำวิจัย โดยไม่มีสิทธิรับปริญญา หรือประกาศนียบัตร บัณฑิต หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงจากมหาวิทยาลัย

๗.๓ นักศึกษาทดลองเรียน หมายความว่า นักศึกษาที่ขาดคุณสมบัติหรือเงื่อนไขของการรับเข้าบางประการ หรือมาสมัครเข้าศึกษาไม่ตรงตามกำหนดภาคการศึกษา ที่สาขาวิชาพิจารณา เห็นสมควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าศึกษาได้ทดลองเรียนตามเงื่อนไขเพิ่มเติมบางประการ โดยไม่มี สิทธิรับปริญญา หรือประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงจากมหาวิทยาลัย และเมื่อ ผ่านคุณสมบัติหรือเงื่อนไขตามที่กำหนดนั้นแล้ว จึงเปลี่ยนประเภทเป็นนักศึกษาเต็มเวลาได้

ทั้งนี้ แนวปฏิบัติของการรับเข้าศึกษา และ/หรือ การเปลี่ยนประเภทนักศึกษาให้เป็นไป ตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๘ การรายงานตัวเป็นนักศึกษา

ผู้ที่ได้รับพิจารณาให้เข้าศึกษาตามประกาศของมหาวิทยาลัยต้องไปรายงานตัวเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา พร้อมด้วยหลักฐาน ตามวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์

ข้อ ๙ การเปลี่ยนแผนการศึกษา การย้ายสาขาวิชา การเปลี่ยนระดับการศึกษา การโอน และ การเทียบโอนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ ระบบการศึกษา

๑๐.๑ มหาวิทยาลัยใช้ระบบการศึกษา ดังนี้

๑๐.๑.๑ ระบบทวิภาค คือ ระบบที่แบ่งการศึกษาใน ๑ ปีการศึกษา ออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจมีภาคฤดูร้อน ซึ่งเป็นภาคการศึกษาไม่บังคับใช้ระยะเวลาการศึกษาประมาณ ๖ สัปดาห์ โดยจัดจำนวนชั่วโมงเรียนของแต่ละ กระบวนวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ

ในกรณีที่หลักสูตรสาขาวิชาใด ประกอบด้วยกระบวนวิชาที่จำเป็นต้องเปิดสอน ในภาคฤดูร้อน เพื่อการฝึกภาคสนาม โครงการ กรณีศึกษา การบริหารและการจัดการกระบวนวิชานั้น ไม่ถือ เป็นการศึกษาภาคฤดูร้อน แต่ให้ถือเสมอว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาปกติ

๑๐.๑.๒ ระบบการศึกษาตลอดปี มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๓๖ สัปดาห์ โดยมีปริมาณการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมง และจำนวนหน่วยกิต เทียบเท่ากับเกณฑ์กลางของระบบทวิภาค และมีระยะเวลาเริ่มต้นการศึกษา ระยะเวลาการศึกษา และการสิ้นสุดการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๐.๑.๓ ระบบหน่วยการศึกษา คือ ระบบที่แบ่งช่วงการจัดการเรียนการสอนให้เป็น ไปตามหัวข้อการศึกษา โดยมีปริมาณการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมง และจำนวนหน่วยกิต เทียบเท่ากับเกณฑ์กลาง ของระบบทวิภาค

๑๐.๒ มหาวิทยาลัยใช้ระบบหน่วยกิตในการดำเนินการศึกษา จำนวนหน่วยกิตบ่งถึง ปริมาณการเรียนรู้ของแต่ละกระบวนวิชา การกำหนดหน่วยกิตกระบวนวิชาให้เทียบเกณฑ์กลางของระบบ ทวิภาค ดังนี้

๑๐.๒.๑ กระบวนวิชาได้ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหา ไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๐.๒.๒ กระบวนวิชาได้ใช้เวลาในการปฏิบัติทดลอง ไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๐.๒.๓ กระบวนวิชาได้ใช้เวลาฝึกภาคสนาม ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๐.๒.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นโดยตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้ เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๐.๒.๕ วิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้า ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๐.๒.๖ กิจกรรมการเรียนอื่นใดที่สร้างการเรียนรู้นอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนด ข้างต้น การนับระยะเวลาในการทำกิจกรรมนั้นต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ให้เป็นไป ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

๑๐.๓ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดเงื่อนไขสำหรับการลงทะเบียนบางกระบวนวิชา เพื่อให้ นักศึกษางานสามารถเรียนกระบวนวิชานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐.๔ กระบวนวิชาหนึ่ง ๆ มีรหัสกระบวนการวิชา และชื่อกระบวนวิชากำกับไว้

๑๐.๕ รหัสกระบวนการวิชาประกอบด้วยชื่อของสาขาวิชาไม่เกิน ๔ ตัวอักษร และเลข ประจำกระบวนวิชา ประกอบด้วยเลข ๓ หลัก โดยเลขตัวแรก (หลักร้อย) แสดงถึงระดับของกระบวนวิชา ดังนี้

“๑” “๒” แสดงถึง กระบวนวิชาระดับปริญญาตรีระดับพื้นฐาน

“๓” “๔” “๕” “๖” แสดงถึง กระบวนวิชาระดับปริญญาตรีระดับสูง

“๗” “๘” “๙” แสดงถึง กระบวนวิชาระดับบัณฑิตศึกษา

๑๐.๖ ในกรณีที่ปิดสอนกระบวนวิชาใด ให้ส่วนงานตรวจสอบว่าไม่มีนักศึกษาตกค้าง ที่จะลงทะเบียนกระบวนวิชานั้น และให้คงรหัสกระบวนวิชานั้นไว้เป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๕ ปี

ข้อ ๑๑ หลักสูตรสาขาวิชา

๑.๑ หลักสูตรสาขาวิชาเพื่อบัณฑิตศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย หรือตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

๑.๑.๑ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง

เป็นหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพให้มีความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ สามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น โดยมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๒๕ หน่วยกิต

๑.๑.๒ หลักสูตรระดับปริญญาโท

เป็นหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพให้มีความรู้ ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาโดยกระบวนการวิจัย เพื่อให้สามารถบุกเบิกและขยายความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ มีความสามารถในการสร้างสรรค์จริงความสามารถก้าวหน้าทางวิชาการเชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาอุดมศึกษา ปรัชญาของมหาวิทยาลัย และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการหรือวิชาชีพ โดยมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต

หลักสูตรระดับปริญญาโท แบ่งการศึกษาเป็น ๓ แผน คือ

แผน ๑ แบบวิชาการ เป็นแผนที่เน้นการวิจัย โดยการทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต

แผน ๒ แบบวิชาการ เป็นแผนที่เน้นการวิจัยและศึกษาระบวนวิชา โดยการทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แผน ๓ แบบวิชาชีพ เป็นแผนที่เน้นการศึกษาระบวนวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพ โดยทำการค้นคว้าอิสระ ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๑.๑.๓ หลักสูตรระดับปริญญาเอก

เป็นหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพให้มีความรู้ ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาโดยกระบวนการวิจัย เพื่อให้สามารถบุกเบิกและขยายความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ มีความสามารถในการสร้างสรรค์จริงความสามารถก้าวหน้าทางวิชาการเชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาอุดมศึกษา ปรัชญาของมหาวิทยาลัย และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการหรือวิชาชีพ

หลักสูตรระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ

แผน ๑ เป็นแผนที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ โดยอาจกำหนดให้เรียนกระบวนการวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนี้

แผน ๑.๑ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

แผน ๑.๒ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

แผน ๒ เป็นแผนที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง เพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และมีการศึกษาระบวนวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

แผน ๒.๓ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และศึกษากระบวนการวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาอีก ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แผน ๒.๔ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือ เทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๕ หน่วยกิต และศึกษากระบวนการวิชาใน ระดับบัณฑิตศึกษาอีกไม่น้อยกว่า ๒๕ หน่วยกิต

๑.๑ นักศึกษาที่ประสงค์จะขอใช้หลักสูตรปรับปรุง ให้ยื่นคำร้องผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเสนอหัวหน้าส่วนงานพิจารณาอนุมัติการขอใช้หลักสูตรปรับปรุงดังกล่าวแล้วแจ้งสำนักทะเบียนและ ประมวลผลเพื่อทราบ

๑.๑ ประเภทหลักสูตร แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑.๑.๑ หลักสูตรปกติ หมายความว่า หลักสูตรสาขาวิชาที่ใช้ภาษาไทยเป็นสื่อ หลักในการเรียนการสอน และอาจมีบางกระบวนการวิชาที่ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอนตาม ความเหมาะสมหรือความจำเป็น

๑.๑.๒ หลักสูตรนานาชาติ หมายความว่า หลักสูตรสาขาวิชาที่มีโครงสร้างกระบวนการ วิชาที่ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอน

๑.๑.๓ หลักสูตรสองภาษา หมายความว่า หลักสูตรสาขาวิชาที่ใช้ภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่นเป็นสื่อหลักในการเรียนการสอนร่วมกับภาษาไทย

๑.๒ ระยะเวลาการศึกษา ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาของแต่ละหลักสูตร ดังนี้

๑.๒.๑ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูงใช้เวลาศึกษาปกติ ๑ ปีการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ต้องไม่เกิน ๒ เท่าของระยะเวลาตามหลักสูตร ทั้งนี้ ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักรการศึกษา

๑.๒.๒ หลักสูตรระดับปริญญาโท ใช้เวลาศึกษาปกติ ๒ ปีการศึกษา หรือ เทียบเท่า หรือตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ต้องไม่เกิน ๕ ปีการศึกษา ทั้งนี้ ไม่นับรวม ภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักรการศึกษา

๑.๒.๓ หลักสูตรระดับปริญญาเอก

(๑) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ใช้เวลาศึกษาปกติ ๕ ปีการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ต้องไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา ทั้งนี้ ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักรการศึกษา

(๒) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ใช้เวลาศึกษาปกติ ๓ ปีการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ต้องไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา ทั้งนี้ ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักรการศึกษา

๑.๓ ในกรณีสุดวิสัย ที่นักศึกษาไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ภายในกำหนดเวลา ตามข้อ ๑.๒ นักศึกษาอาจเสนอเหตุผลความจำเป็นเพื่อขออนุโลมการขยายระยะเวลาการศึกษาได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๑.๔ นักศึกษาระดับปริญญาเอกที่ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด อาจแสดงความจำนาขอสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น

ข้อ ๑๒ การลงทะเบียน

๑๒.๑ การลงทะเบียนกระบวนการวิชา

มหาวิทยาลัยจัดให้มีการลงทะเบียนกระบวนการวิชาในแต่ละภาคการศึกษาและให้ นักศึกษาถือปฏิบัติตั้งต่อไปนี้

๑๒.๑.๑ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง และระดับปริญญาโท ให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาที่ว่าไปทำหน้าที่ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดจน แนะนำการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษา

๑๒.๑.๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก ให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทำหน้าที่วางแผนการศึกษา แนะนำ ควบคุมการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

๑๒.๑.๓ การลงทะเบียนกระบวนการวิชา ให้ดำเนินการตามประกาศของมหาวิทยาลัย หากนักศึกษาไม่ลงทะเบียนตามวันที่มหาวิทยาลัยกำหนด และประสงค์จะลงทะเบียน ต้องชำระค่าปรับ ลงทะเบียนหลังกำหนดตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ การลงทะเบียนจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ชำระค่าธรรมเนียมและมหาวิทยาลัย ได้รับหลักฐานครบถ้วนแล้ว

๑๒.๑.๔ กระบวนการใดที่เคยได้อักษรลำดับขั้น B ขึ้นไปหรือเทียบเท่า จะลงทะเบียน กระบวนการนั้นซ้ำอีกไม่ได้ และให้ถือว่าการลงทะเบียนที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขนี้เป็นโมฆะ ยกเว้นกระบวนการวิชา ที่กำหนดให้สามารถลงทะเบียนเรียนซ้ำได้

๑๒.๑.๕ การลงทะเบียนที่ผิดเงื่อนไข ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นโมฆะ และ กระบวนการที่ลงทะเบียนผิดเงื่อนไขนั้น ให้ได้รับอักษรลำดับขั้น W

๑๒.๑.๖ นักศึกษาอาจขอลงทะเบียนเข้าร่วมศึกษาระบวนวิชา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ได้ โดยได้รับอักษรลำดับขั้น V

หากนักศึกษาลงทะเบียนขอรับอักษรลำดับขั้น V แล้ว ประสงค์จะเปลี่ยนแปลง เพื่อขอรับการวัดและประเมินผลเป็นอักษรลำดับขั้นที่มีการนำมายกคิดค่าลำดับขั้น หรืออักษรลำดับขั้น S หรือ P ให้ปฏิบัติตามประกาศของมหาวิทยาลัย

กระบวนการใดที่นักศึกษาเคยลงทะเบียนและได้อักษรลำดับขั้น V นักศึกษา จะลงทะเบียนกระบวนการนั้นซ้ำอีกไม่ได้ หากมีการลงทะเบียนกระบวนการนั้นซ้ำ ให้ถือเป็นการลงทะเบียน ที่ผิดเงื่อนไข ยกเว้นกรณี洋洋สาขาวิชาหรือเปลี่ยนแผนการศึกษา และกระบวนการนั้นเป็นกระบวนการวิชา ที่อยู่ในหลักสูตรสาขาวิชาหรือแผนการศึกษาใหม่

๑๒.๒ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้มีแนวปฏิบัติเป็นไปตาม ประกาศของมหาวิทยาลัย

๑๒.๓ การลงทะเบียนเพื่อใช้บริการของมหาวิทยาลัย

นักศึกษาที่ไม่ได้ลงทะเบียนกระบวนการใด ๆ แต่ในภาคการศึกษานั้นประสงค์จะใช้ บริการของมหาวิทยาลัยในการศึกษาค้นคว้าหรือทำกิจกรรมอื่นใด ให้ดำเนินการตามประกาศของมหาวิทยาลัย

หากนักศึกษาไม่ลงทะเบียนตามวันที่มหาวิทยาลัยกำหนด และประสงค์จะ ลงทะเบียน ต้องชำระค่าปรับลงทะเบียนหลังกำหนดตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ การลงทะเบียนจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ชำระค่าธรรมเนียมและมหาวิทยาลัย ได้รับหลักฐานครบถ้วนแล้ว

๑๒.๔ การลงทะเบียนของนักศึกษาสมทบและนักศึกษาทดลองเรียนระดับบัณฑิตศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๑๒.๕ การลงทะเบียนสำหรับนักศึกษาที่ไปศึกษาหรือทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๓ การเพิ่มและการถอนกระบวนการวิชาให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๔ การวัดและประเมินผลการศึกษา

๑๔.๑ มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินผลการศึกษา เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนใน แต่ละหน่วยการศึกษา ภาคการศึกษา หรือปีการศึกษา แล้วแต่กรณี

๑๔.๒ มหาวิทยาลัยใช้อักษรลำดับขั้นและค่าลำดับขั้นในการวัดและประเมินผลการศึกษาในแต่ละกระบวนวิชา โดยแบ่งการกำหนดอักษรลำดับขั้นเป็น ๓ กลุ่ม คือ อักษรลำดับขั้นที่มีค่าลำดับขั้น อักษรลำดับขั้นที่ไม่มีค่าลำดับขั้น และอักษรลำดับขั้นที่การวัดและประเมินผลยังไม่สิ้นสุด

๑๔.๓ อักษรลำดับขั้น ความหมาย และค่าลำดับขั้น

๑๔.๓.๑ อักษรลำดับขั้นที่มีค่าลำดับขั้น ให้กำหนดดังนี้

อักษรลำดับขั้น	ความหมาย	ค่าลำดับขั้น
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐๐
B+	ดีมาก (Very Good)	๓.๕๐
B	ดี (Good)	๓.๐๐
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	๒.๕๐
C	พอใช้ (Fair)	๒.๐๐
D+	อ่อน (Poor)	๑.๕๐
D	อ่อนมาก (Very Poor)	๑.๐๐
F	ตก (Failed)	๐.๐๐

๑๔.๓.๒ อักษรลำดับขั้นที่ไม่มีค่าลำดับขั้น ให้กำหนดดังนี้

อักษรลำดับขั้น	ความหมาย
S	เป็นที่พอใจ (Satisfactory)
U	ไม่เป็นที่พอใจ (Unsatisfactory)
V	เข้าร่วมศึกษา (Visiting)
W	ถอนกระบวนวิชา (Withdrawn)
CE	หน่วยกิตที่ได้จากการทดสอบ (Credits from Examination)
CP	หน่วยกิตที่ได้จากการเสนอแฟ้มสะสมงาน (Credits from Portfolio)
CS	หน่วยกิตที่ได้จากการทดสอบมาตรฐาน (Credits from Standardized Tests)
CT	หน่วยกิตที่ได้จากการประเมินหรืออบรมที่จัดโดย หน่วยงานต่างๆ (Credits from Training)
CX	หน่วยกิตที่ได้รับการยกเว้นการเรียน (Credits from Exemption)

๑๔.๓.๓ อักษรลำดับขั้นที่การวัดและประเมินผลยังไม่สิ้นสุด ให้กำหนดดังนี้

อักษรลำดับขั้น	ความหมาย
I	การวัดผลยังไม่สมบูรณ์ (Incomplete)
P	การเรียนการสอนยังไม่สิ้นสุด (In Progress)
T	วิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ยังอยู่ในระหว่าง ดำเนินการ (Thesis or Independent Study in Process)

๑๔.๔ อักษรลำดับขั้น I แสดงว่านักศึกษาไม่สามารถเข้ารับการวัดและประเมินผลในกระบวนวิชานั้นให้เสร็จสมบูรณ์ โดยนักศึกษาต้องมีหลักฐานแสดงเหตุผลความจำเป็น ทั้งนี้ การให้อักษรลำดับขั้น I ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอนและการอนุมัติจากหัวหน้าส่วนงานที่กระบวนการวิชานั้นสังกัด

นักศึกษาจะต้องดำเนินการขอรับการวัดและประเมินผลเพื่อแก้อักษรลำดับขั้น | ให้สมบูรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษาของภาคการศึกษาปกติ หรือภาคฤดูร้อนถัดไป ที่นักศึกษาลงทะเบียนกระบวนการวิชา หรือลงทะเบียนเพื่อใช้บริการของมหาวิทยาลัย หากพ้นกำหนดดังกล่าวมหาวิทยาลัยจะเปลี่ยนอักษรลำดับขั้น | เป็นอักษรลำดับขั้น F หรือ U

อนึ่ง ในกรณีที่นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาในภาคการศึกษาได้อักษรลำดับขั้น | จะไม่ได้รับการวัดและประเมินผล

๑๔.๕ อักษรลำดับขั้น P แสดงว่ากระบวนการนั้นมีการเรียนการสอนต่อเนื่องอยู่ โดยยังไม่มีการวัดและประเมินผลภายในการศึกษาที่ลงทะเบียน ทั้งนี้ ให้ใช้เฉพาะบางกระบวนการวิชา ที่หลักสูตรกำหนด

อักษรลำดับขั้น P จะถูกเปลี่ยนเมื่อได้รับการวัดและประเมินผลแล้ว ทั้งนี้ ไม่เกินวันสุดท้ายของการส่งผลการศึกษาของภาคการศึกษาปกติถัดไปที่นักศึกษาลงทะเบียนกระบวนการวิชา หรือลงทะเบียนเพื่อใช้บริการของมหาวิทยาลัย หากพ้นกำหนดดังกล่าว นักศึกษายังไม่ได้รับการวัดและประเมินผลอักษรลำดับขั้น P จะถูกเปลี่ยนเป็นอักษรลำดับขั้น F หรือ U

๑๔.๖ อักษรลำดับขั้น T แสดงว่ายังไม่มีการวัดและประเมินผลวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ เนื่องจากการวิจัยอยู่ในระหว่างดำเนินการ

๑๔.๗ อักษรลำดับขั้น V แสดงว่า นักศึกษาได้ลงทะเบียนกระบวนการวิชาในฐานะผู้เข้าร่วมศึกษา โดยไม่ต้องเข้ารับการวัดและประเมินผลในกระบวนการนั้น แต่ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด หากเวลาเรียนไม่ครบตามที่กำหนดหรือนักศึกษาไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดสำหรับการเรียนการสอนในกระบวนการนั้น อาจารย์ผู้สอนอาจพิจารณาเปลี่ยนอักษรลำดับขั้น V เป็น W

๑๔.๘ อักษรลำดับขั้น W แสดงว่า

๑๔.๘.๑ การลงทะเบียนผิดเงื่อนไขและเป็นโมฆะ ตามข้อ ๑๒.๑.๔ และ ๑๒.๑.๖

๑๔.๘.๒ การลงทะเบียนไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดตามข้อ ๑๒.๑.๕

๑๔.๘.๓ การเรียนไม่เป็นตามเงื่อนไขที่กำหนดตามข้อ ๑๔.๗

๑๔.๘.๔ นักศึกษาถูกสั่งพักการศึกษาในการศึกษานั้น

๑๔.๘.๕ นักศึกษาได้ถอนกระบวนการที่ลงทะเบียนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

๑๔.๘.๖ นักศึกษาไม่ผ่านการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ (Thesis or Independent Study Proposal) ในระดับสาขาวิชา ในภาคการศึกษาแรกที่มีการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

๑๔.๘.๗ กรณีเหตุสุดวิสัย ลาออก ตาย หรือมหาวิทยาลัยอนุญาตให้ถอนทุกกระบวนการวิชาที่ลงทะเบียน

๑๔.๙ กระบวนการวิชาบังคับของแต่ละสาขาวิชา นักศึกษาต้องได้อักษรลำดับขั้นไม่ต่ำกว่า C หากได้ต่ำกว่า C ต้องลงทะเบียนเรียนในกระบวนการวิชานั้นซ้ำอีก จนกระทั่งได้อักษรลำดับขั้นไม่ต่ำกว่า C

กรณีที่กระบวนการวิชาบังคับมีการประเมินผลเป็นอักษรลำดับขั้น S หรือ U นักศึกษาต้องได้อักษรลำดับขั้น S หากนักศึกษาได้อักษรลำดับขั้น U ต้องลงทะเบียนเรียนกระบวนการนั้นซ้ำอีกจนกระทั่งได้รับอักษรลำดับขั้น S

๑๔.๑๐ ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนกระบวนการวิชาระดับปริญญาตรี ให้ใช้ระเบียบและข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรีในส่วนที่เกี่ยวกับการลงทะเบียน การเพิ่ม การถอน การวัดและประเมินผลสำหรับกระบวนการวิชานั้นโดยอนุญาต

การพิจารณาเงื่อนไขที่ต้องผ่านก่อนของแต่ละกระบวนการวิชา ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ผู้สอนกระบวนการวิชานั้น

๑๔.๑๖ อักษรลำดับขั้น CE, CP, CS และ CT ใช้เฉพาะบางกระบวนวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนดหรืออนุมัติให้ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาอุปกรณ์และการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าสู่การศึกษาในระบบ

๑๔.๑๗ อักษรลำดับขั้น S, U, I, P, T, V, W, CE, CP, CS, CT และ CX จะไม่ถูกนำมาคำนวณค่าลำดับขั้นสะสมเฉลี่ย (Grade Point Average, GPA)

๑๔.๑๘ การนับหน่วยกิตสะสม

๑๔.๑๘.๑ กระบวนวิชาที่นักศึกษาได้อักษรลำดับขั้น A, B+, B, C+, C, S, CE, CP, CS, CT และ CX เท่านั้น จึงจะนับหน่วยกิตสะสมเพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

๑๔.๑๘.๒ ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนกระบวนวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับหน่วยกิตสะสมเพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรได้เพียงครั้งเดียว และให้นับเฉพาะครั้งสุดท้าย ยกเว้นกระบวนวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ลงทะเบียนซ้ำได้ ให้นับหน่วยกิตสะสมได้ทุกครั้ง

การนับหน่วยกิตสะสมเพื่อสำเร็จการศึกษา จะไม่นับรวมหน่วยกิตของกระบวนวิชาระดับปริญญาตรีระดับพื้นฐาน

๑๔.๑๘.๓ ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนกระบวนวิชาที่มีเนื้อหาในกระบวนวิชาเทียบเท่ากัน ให้นับหน่วยกิตสะสมเฉพาะกระบวนวิชาหนึ่งกระบวนวิชาใดเท่านั้น

๑๔.๑๙ การคำนวณค่าลำดับขั้นสะสมเฉลี่ย คิดจากจำนวนหน่วยกิต และค่าลำดับขั้นของกระบวนวิชาทั้งหมดที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียน รวมทั้งกระบวนวิชาที่ลงทะเบียนซ้ำ ยกเว้นกระบวนวิชาที่ได้รับอักษรลำดับขั้นตามข้อ ๑๔.๑๒ กระบวนวิชาระดับปริญญาตรีระดับพื้นฐาน และหลักสูตรที่ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์

๑๔.๒๐ การคำนวณค่าลำดับขั้นสะสมเฉลี่ยให้นำผลคุณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าลำดับขั้นของแต่ละกระบวนวิชา ตามข้อ ๑๔.๑๙ มารวมกัน แล้วหารด้วยผลบวกของจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดของกระบวนวิชาที่มีการวัดและประเมินผลด้วยอักษรลำดับขั้นที่มีค่าลำดับขั้น นอกจากที่ระบุไว้ในข้อ ๑๔.๑๒ ในการหานี้ ให้มีทศนิยม ๒ ตำแหน่ง ในกรณีที่ทศนิยมตำแหน่งที่ ๓ มีค่าตั้งแต่ ๕ ขึ้นไปให้ปัดค่าทศนิยมตำแหน่งที่ ๒ ขึ้น

๑๔.๒๑ กรณีที่นักศึกษาได้เรียนกระบวนวิชาใดที่จัดไว้ในหลักสูตรสาขาวิชานั้น อาจขอโอนหรือเทียบโอนกระบวนวิชานั้นเข้าไว้ในหลักสูตรสาขาวิชาอื่นได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๑๔.๒๒ ในกรณีที่มีการร้องเรียนหรือประกายข้อมูลว่า การให้อักษรลำดับขั้นในกระบวนวิชา ได้ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือไม่เหมาะสม ให้อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานมีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อสืบสวนหาข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว และให้อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๕ เงื่อนไขภาษาต่างประเทศให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๖ การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เป็นการสอบเพื่อประเมินความพร้อมและความสามารถของนักศึกษาระดับปริญญาเอก เพื่อมีสิทธิเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้

๑๖.๑ นักศึกษาที่จะสอบ ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลัก ก่อนการยื่นคำร้องต่อส่วนงาน

๑๖.๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ ให้ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำส่วนงาน แต่งตั้งอาจารย์ประจำ จำนวนอย่างน้อย ๓ คน เป็นคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักเป็นประธาน และในจำนวนนั้นให้มีกรรมการ ๑ คนที่มาจากสาขาวิชาเดียวกันหรือสัมพันธ์กัน และไม่ได้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมของนักศึกษาระดับปริญญาเอกนั้น

๑๖.๓ การรายงานผล ให้ส่วนงานแจ้งผลการสอบต่อสำนักทะเบียนและประมวลผลภายใน ๑ สัปดาห์หลังวันสอบ

สำหรับนักศึกษาที่สอบวัดคุณสมบัติไม่ผ่าน ให้มีสิทธิสอบแก้ตัวได้อีก ๑ ครั้ง โดยต้องยื่นคำร้องขอสอบใหม่และชำระค่าธรรมเนียมการสอบวัดคุณสมบัติแก้ตัวที่สำนักทะเบียนและประมวลผล ทั้งนี้ การสอบแก้ตัวต้องสอบให้เสร็จสิ้นภายในภาคการศึกษาปกติด้ไปที่มีการลงทะเบียนกระบวนการวิชา หรือลงทะเบียนเพื่อใช้บริการมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่นักศึกษาสอบแก้ตัวไม่ผ่าน อาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร บัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อมหาวิทยาลัย ผ่านสำนักทะเบียนและประมวลผล เพื่อพิจารณาอนุมัติการเปลี่ยนระดับการศึกษาไปเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันได้

ข้อ ๑๗ การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) เป็นการทดสอบความรู้ ในแนวกว้าง ความสามารถในการสมมติฐานและความคิดและเนื้อหา และความสามารถในการนำความรู้มาแก้ปัญหา ผู้มีสิทธิสอบต้องลงทะเบียนกระบวนการสอบต่อ ก่อนตามหลักสูตร และสอบผ่านกระบวนการ บังคับ โดยได้อักษรลำดับขั้นไม่ต่ำกว่า C

๑๗.๑ การสอบประมวลความรู้ใช้บังคับกับนักศึกษาระดับปริญญาโท แผน ๓ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโท แผน ๑ และแผน ๒ หรือระดับปริญญาเอก ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของหลักสูตรนั้น

๑๗.๒ การสอบประมวลความรู้ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑๗.๒.๑ ให้ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำส่วนงานเป็นผู้แต่งตั้ง อาจารย์ประจำ อย่างน้อย ๓ คน เป็นคณะกรรมการสอบประมวลความรู้

๑๗.๒.๒ การรายงานผล ให้ส่วนงานแจ้งผลการสอบต่อสำนักทะเบียนและประมวลผลภายใน ๑ สัปดาห์หลังวันสอบ

สำหรับนักศึกษาที่สอบประมวลความรู้ไม่ผ่าน ให้มีสิทธิสอบแก้ตัวได้อีก ๑ ครั้ง โดยต้องยื่นคำร้องขอสอบใหม่และชำระค่าธรรมเนียมการสอบประมวลความรู้แก้ตัวที่สำนักทะเบียนและประมวลผล ทั้งนี้ การสอบแก้ตัวต้องสอบให้เสร็จสิ้นภายในภาคการศึกษาปกติด้ไปที่มีการลงทะเบียนกระบวนการวิชา หรือลงทะเบียนเพื่อใช้บริการมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๘ การทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระให้มีแนวปฏิบัติและขั้นตอนเป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าด้วยการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ผลงานวิจัย และนวัตกรรม และให้มีการทำความตกลงกันเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๙ การพั้นสถานภาพการเป็นนักศึกษา ได้แก่กรณีดังต่อไปนี้

๑๙.๑ ตาย

๑๙.๒ ลาออก

๑๙.๓ โอนไปเป็นนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

๑๙.๔ ขาดคุณสมบัติของการเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ข้อหนึ่งข้อใดตามข้อ ๕

๑๙.๕ ไม่ลงทะเบียนกระบวนการวิชาภายในเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด และมิได้ลงทะเบียนเพื่อใช้บริการของมหาวิทยาลัย และ/หรือมิได้ลาพักการศึกษาภายใน ๓๐ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

๑๙.๖ ครบระยะเวลาการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑.๔ นับตั้งแต่วันเปิดภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา ทั้งนี้ ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้ลาพักการศึกษา

๑๙.๗ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอกที่สอบไม่ผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ และไม่ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัย ให้เปลี่ยนระดับเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท ตามข้อ ๑๖

๑๙.๘ ไม่ผ่านการอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ เมื่อศึกษาครบตามระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้

๑๙.๙.๑ ระดับปริญญาโท ทุกแผนการศึกษา เมื่อศึกษาครบ ๒ ปีการศึกษา ทั้งนี้ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

๑๙.๙.๒ ระดับปริญญาเอก ทุกแผนการศึกษา เมื่อศึกษาครบ ๓ ปีการศึกษา ทั้งนี้ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

๑๙.๙ ใช้ระยะเวลาครบตามแผนการศึกษาในหลักสูตรแล้วไม่มีหน่วยกิตสะสม ยกเว้นหลักสูตรที่มีเฉพาะวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

๑๙.๑๐ สอบไม่ผ่านการสอบประมวลความรู้ตามข้อ ๑๗

๑๙.๑๑ ไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาภายใต้เวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๙.๑๒ เป็นผู้สำเร็จการศึกษา

๑๙.๑๓ มหาวิทยาลัยส่งให้พั้นสถานภาพการเป็นนักศึกษา

ข้อ ๒๐ การลา

๒๐.๑ นักศึกษาที่ประสงค์ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษาตลอดภาคการศึกษาหรือตลอดปีการศึกษา ต้องชำระค่าธรรมเนียมตามประกาศของมหาวิทยาลัยทุกภาคการศึกษา

๒๐.๒ นักศึกษาที่ประสงค์จะลาออกจากมหาวิทยาลัยตามกำหนดที่ระบุไว้ในปฏิทินการศึกษา เมื่อได้รับอนุมัติให้ลาออกแล้วจึงถือว่าพั้นสถานภาพการเป็นนักศึกษา

ข้อ ๒๑ การกลับเข้าเป็นนักศึกษา

๒๑.๑ นักศึกษาที่ต้องการคืนสถานภาพการเป็นนักศึกษา หลังจากที่พั้นสถานภาพการเป็นนักศึกษา ตามข้อ ๑๙.๒, ๑๙.๓, ๑๙.๔ และ ๑๙.๑๑ จะขอคืนสถานภาพการเป็นนักศึกษาได้ ภายใต้เงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยพิจารณาเป็นรายกรณี

๒๑.๒ นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยส่งให้พั้นสถานภาพการเป็นนักศึกษา ด้วยเหตุทุจริตประพฤติมิชอบ ขัดต่อจริยธรรม จรรยาบรรณ หรือกฎหมาย ไม่มีสิทธิกลับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้อีก

ข้อ ๒๒ การเสนอชื่อเพื่อขออนุมัติปริญญา หรือประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

ในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร นักศึกษาต้องรายงานตัวคาดว่าจะสำเร็จการศึกษาตามที่สำนักทะเบียนและประมวลผลกำหนด แล้วแจ้งให้ส่วนงานที่สังกัดทราบ โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาที่ว้าไป หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระหลัก

นักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้ได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องผ่านเงื่อนไขดังต่อไปนี้

๒๒.๑ ศึกษากระบวนการวิชาและปฏิบัติครบตามเงื่อนไขของหลักสูตรนั้น

๒๒.๒ มีผลการศึกษาได้ค่าลำดับขั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ และค่าลำดับขั้นสะสมเฉลี่ยในสาขาวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ ยกเว้นหลักสูตรที่มีเฉพาะวิทยานิพนธ์

๒๒.๓ มีผลการเทียบความรู้ภาษาต่างประเทศโดยการสอบหรือวิธีการอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๒.๔ สอบผ่านการสอบประมวลความรู้สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโท แผน ๓ (แบบวิชาชีพ) และหลักสูตรที่กำหนดเงื่อนไขให้มีการสอบประมวลความรู้

๒๒.๕ สอบผ่านการสอบประเมินผลวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าร่วมฟังการนำเสนอผลการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ และ/หรือซักถามได้

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ต้องจัดทำเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่น โดยเป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๒๒.๖ ผลงานวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ตามประกาศของมหาวิทยาลัยที่ได้รับความเห็นชอบจากสาขาวิชาการและที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น

๒๒.๗ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการพิจารณาเกียรติและศักดิ์ของนักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อให้ได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงของมหาวิทยาลัย

๒๒.๘ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ โดยสร้างสรรค์ผลงานที่มีความชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย เป็นไปตามความเป็นจริงที่ปราศจากอคติ ไม่ตกแต่งหรือสร้างข้อมูลเท็จ ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น ไม่โจրกรรม ไม่คัดลอก ไม่ลอกเลียน ไม่สร้างผลงานซ้ำ

๒๒.๙ มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามข้อกำหนดอื่นของการสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๒๓ การอุทธรณ์

เมื่อมหาวิทยาลัยพิจารณาและมีคำสั่ง หรือมีคำวินิจฉัยในเรื่องใดอันเกี่ยวกับข้อบังคับนี้ หากนักศึกษาไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง หรือคำวินิจฉัยนั้น ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิการบดี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง หรือคำวินิจฉัยแล้วแต่กรณี และคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของอธิการบดีถือเป็นที่สุด

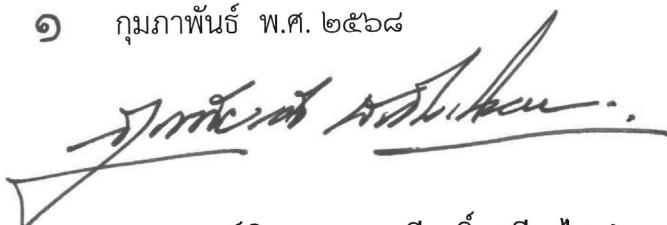
ข้อ ๒๔ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น สามารถหัววิทยาลัยอาจมีมติให้ด้วยข้อบังคับนี้ข้อใดข้อหนึ่งได้

ข้อ ๒๕ ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้

ในกรณีพิเศษให้อธิการบดีมีอำนาจจัดการและปฏิบัติตามที่เห็นสมควร

การได้ที่มีได้กำหนดตามข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีมีอำนาจออกประกาศ ระเบียบ ตามที่ข้อบังคับกำหนด ซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ รวมทั้งให้มีอำนาจในการวินิจฉัยตีความในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามข้อบังคับและให้ถือเป็นที่สุดแล้วรายงานให้สามารถมหาวิทยาลัยทราบ

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุรเกียรติ เสถียรไทย)

นายกสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำเนาถูกต้อง

(นายเกรียงไกร ใจโส)

